

Aktuální problémy ochrany energetické kritické infrastruktury ČR

Ve středu 14. září se v prostorách Poslanecké sněmovny konala diskuze Aktuální problémy ochrany energetické kritické infrastruktury ČR pořádaná **Střediskem bezpečnostní politiky CESES FSV UK, společně se společností ČEPS a Institutem ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč MV GŘ HZS ČR** v rámci projektu bezpečnostního výzkumu „Trendy, rizika, scénáře bezpečnostního vývoje ve světě, Evropě a ČR – dopady na bezpečnostní politiku a bezpečnostní systém ČR“ a projektu „Bezpečnost občanů a krizové řízení“. Diskuze se setkala s velkým zájmem: bylo na ní přítomno více než sto účastníků z řad české bezpečnostní komunity a zástupců odborné technické veřejnosti.

Diskuzi otevřel krátkým úvodním vystoupením vedoucí Střediska bezpečnostní politiky Miloš Balabán, který připomněl, že ochrana kritické infrastruktury je i jednou z priorit nové Bezpečnostní strategie ČR. Na něj navázal předseda představenstva společnosti ČEPS Vladimír Tošovský, který stručně shrnul hlavní úkoly energetické infrastruktury: **zajistit energii pro všechny, vždy, všude a dostupně**. Následující první z hlavních vystoupení přednesl náměstek ministra průmyslu Tomáš Hüner. Ten vysvětlil, jak v posledních letech **vzrůstá význam kritické infrastruktury**. Mimo jiné se to projevilo na evropské úrovni, kde byly identifikovány prvky evropské kritické infrastruktury, tedy ty, jejichž vyřazení by mělo dopad na další státy. Obdobně i české ministerstvo průmyslu vytipovalo hlavní prvky kritické infrastruktury. Mezi ně patří například výroba elektřiny s výkonem nad 500MW, výroby elektřiny, které jsou schopny rychle reagovat na změny situace, dispečinky, rozvodny a další prvky, jejichž **selhání by mělo zásadní dopad na bezpečnost občanů ČR, nebo na její hospodářství**.

Petr Koutný ze společnosti NET4GAS nastínil pohled na kritickou infrastrukturu z perspektivy společnosti zabývající se přepravou plynu. Zejména připomněl rizika, které hrozí kritické infrastruktuře a mezi které patří **poruchy, přírodní jevy, teroristické útoky, kriminalita, či narušení třetí stranou**. Problémem je podle něj také to, že prvky umístěné v podzemí, zejména samotné trubky, je jen obtížně možné chránit mimo ochrany, kterou jim poskytuje vrstva zeminy, pod kterou leží.

Po jeho vystoupení nabídl generál Miloš Svoboda z Hasičského záchranného sboru pohled jedné z nejdůležitějších částí IZS na ochranu kritické infrastruktury. Generál Svoboda připomněl, že **ochrana kritické infrastruktury je zásadním nástrojem ochrany obyvatelstva**. Přestože mezi kritickou infrastrukturu řadíme zařízení z řady oblastí, energetika mezi nimi zaujímá zvláštní úlohu, neboť bez energie nebude fungovat ani většina ostatních částí. IZS je pak podle něj schopen fungovat soběstačně i v případě výpadku kritické infrastruktury.

Posledním z hlavních vystupujících byl plukovník František Habada. Ten představil pohled a práci policie ČR při ochraně kritické infrastruktury. Podle něj policie pravidelně trénuje možné scénáře ochrany kritické infrastruktury a připravuje se na nutnost zásahu v realistických podmínkách. Velmi úzká spolupráce probíhá podle plukovníka Habady právě se společností ČEPS.

Na hlavní vystoupení navázala pětice komentátorů, z nichž prvním byl předseda Výboru pro obranu a bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky František Bublan, pod jehož záštitou se celá akce odehrála. Podle něj se právě problematice ochrany kritické infrastruktury výše zmíněný výbor věnuje dlouhodobě. František Bublan rovněž potvrdil **důležitost cvičení v realistických**

podmínkách, o kterých mluvil plukovník Habada. Nicméně IZS je podle Františka Bublana dobře připraven.

Náměstek ministra životního prostředí Ivo Hlaváč vyslovil názor, že v managementu kritické infrastruktury je ČR na špici. **Naším problémem ovšem je budování infrastruktury nové.** Strategie pro budování infrastruktury a ochranu životního prostředí jsou často v přímém konfliktu. Budování navíc prodlužuje extenzivní zapojení veřejnosti a to včetně veřejnosti okolních států. Podle Hlaváče si navíc musíme uvědomit, že **pro využití obnovitelných zdrojů budeme potřebovat jiné prvky kritické infrastruktury a ty bude třeba vybudovat.**

Díky rozhodnutím učiněným před řadou let jsme dnes podle Vladimíra Hlavinky z představenstva společnosti ČEZ ve velmi dobré situaci, neboť máme energetický mix, který odpovídá naší zemi a robustní přenosovou soustavu. Do hry však vstupují negativní prvky, jako například německé rozhodnutí odstavit jaderné elektrárny a naopak napojit na síť obrovské množství větrných elektráren, které šokově zásobují síť obrovským množstvím energie.

Libor Stejskal ze Střediska bezpečnostní politiky se odchýlil od často technické perspektivy svých předřečníků a připomněl důležitou společenskou dimenzi celé problematiky. Z pohledu bezpečnosti je pak podle něj vhodné spíše problematiku zužovat než rozšiřovat, protože jinak bude zahrnovat vše.

Poslední z komentátorů Vladimír Tošovský předseda představenstva společnosti ČEPS především zdůraznil, že si musíme uvědomit, že naše **přenosová soustava je vybudována na principu, kde spotřeba určuje výrobu.** Obnovitelné zdroje jako vítr a solární energie však fungují na principu přesně opačném. Pokud je chceme využívat, musíme investovat do infrastruktury nové.

Mgr. Jan Ludvík, Středisko bezpečnostní politiky CESES FSV UK